

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

مجموعه مدد ایران

معاونت بالینی داروسازی

ایمنی و سلامت شغلی کارکنان داروخانه بیمارستان

تهیه کننده: دکتر فاخته واحدی

بهار ۱۳۹۴

به نام خدا

ایمنی بعنوان حفاظت انسان و کارآیی او، از صدمات و پیشگیری از صدمه دیدن انسان تعریف می‌شود.

مواردی که در ارتباط با ایمنی و سلامت شغلی در محیط داروخانه باید در نظر گرفته شوند عبارتند از:

- از نردبان دارای پله برای کمک به پرسنل برای دسترسی به اشیاء طبقه بالا استفاده شود.
- مواد ریخته شده بر زمین بلافاصله جمع آوری شود.
- شیشه های شکسته شده و داروهای غیرقابل مصرف مطابق مقررات دفع شود.
- کارکنان در مورد راهکارهای ایمن بلند کردن کارتن ها و وسایل سنگین آموزش داده شوند.
- از تعمیر دماسنج، دستگاه های فشارسنج وس ایر ابزارهای محتوی جیوه در داروخانه پرهیز شود. این تجهیزات باید در مکانی مناسب در بیمارستان تعمیر شود یا به مکانی در خارج از بیمارستان ارسال شود.
- دستگیره ای باز کردن را در سمت داخلی مکانهای ورودی قرار دهید تا از گرفتادن تصادفی پرسنل پیشگیری شود.

یکی از مخاطرات مهم در محیط کار داروخانه تماس با داروها و مواد شیمیایی خطرناک می باشد. در هر مرحله از آماده سازی، تجویز و معدوم سازی دارو ممکن است داروساز در معرض این تماس باشد میزان جذب دارو و اثر بیولوژیک آن بر بدن انسان بسته به نوع دارو و فیزیولوژی هر فرد متفاوت است. عوارض این تماس می تواند از یک تهوع و سرگیجه ساده تا سقط جنین باشد بنابراین موضوع برخورد ایمن با داروهای خطرناک باید در محیط کار داروساز مورد ملاحظه قرار گیرد. برخی از ملاحظات در جهت ارتقای سلامت و ایمنی شغلی داروساز شامل موارد زیر می باشد:

- همه داروهای پر خطر باید توسط برچسب های خاصی که بیان کننده ضرورت در نحوه برخورد ویژه ای می باشد، مشخص گردند. این برچسب ها باید به همه بسته های دارویی و تمامی قفسه ها و فضاهای نگهداری این داروها اتصال یابند. تمام محل های نگهداری داروهای خطرناک باید شناسایی شده و دسترسی به این محلها محدود گردد تا تنها پرسنلی که در زمینه چگونگی برخورد با داروهای پر خطر آموزش دیده اند، مجوز دسترسی به این داروها را داشته باشند.
- تجهیزاتی که در بخش انبار مورد استفاده قرار می گیرند باید به نحوی طراحی شده باشند که میزان شکسته شدن ویال های حاوی داروها به حداقل برسد به عنوان مثال از قفسه های حفاظ دار در انبار این

داروها استفاده شود. داروهای خطرناکی که نیازمند نگهداری در یخچال هستند نیز باید به صورت جداگانه و در جعبه های جداگانه ای نگهداری شوند.

- داروهای سایتوتوکسیک در بسته بندی های غیر قابل نفوذ و با برچسب های اخطاردهنده مشخصی حمل می شوند. کیسه های حمل و نقل (که کیسه های کاملاً بسته شده و مقاوم در برابر نشت هستند) باید به صورت مناسبی برچسب زده شوند و در صورت هر گونه افتادن اتفاقی، قادر به نگهداری ماده نشت پیدا کرده در داخل خود باشند.
- سرنگهای حاوی داروهای شیمی درمانی باید در ظروف کاملاً غیر قابل نفوذی حمل شده و نباید در حالیکه سرسوزن به سر آنها متصل است به محل انتقال یابند. پرسنلی که مسئول حمل و نقل داروها هستند باید از عملیاتی که به دنبال ریختن احتمالی دارو انجام می شود، کاملاً آگاه بود و هر گونه ریخته شدن و یا شکسته شدن اتفاقی دارو باید سریعاً تشخیص داده شده و به سوپروایزر و یا مسئول ایمنی گزارش داده شود.
- وقتی که داروهای شیمی درمانی به خارج از شرکت انتقال می یابند، باید در اجزای بسته بندی غیر قابل نفوذ و یا ظروف مقاوم در برابر نشت بسقبندی شوند تا در مقابل برخورد و یا سوراخ شدن مقاوم باشند. برچسب هایی مبتنی بر خطرناک بودن محتویات این بسته ها باید بر روی بیشتر قسمت های صاف اطراف بسته بندی چسبانده شوند.
- در صورت آماده سازی داروی سایتوتوکسیک در محیط داروخانه، آماده سازی باید توسط داروساز آموزش دیده و در یک فضای خاص صورت گیرد تا تداخلات و خطرات آلودگی به حداقل برسد.
- خوردن، آشامیدن، استعمال دخانیات و استفاده از مواد آرایشی در فضاهایی که آماده سازی دارو در آنها صورت می پذیرد، ممنوع می باشد.
- ملاحظات تکنیکی ضروری در طی آماده سازی و دفع پسماندهای این داروها شامل محفظه های ایمونوبیولوژیکی، پوشش های حفاظتی مطابق پروتوکول آماده سازی داروهای سایتوتوکسیک باید در نظر گرفته شوند.